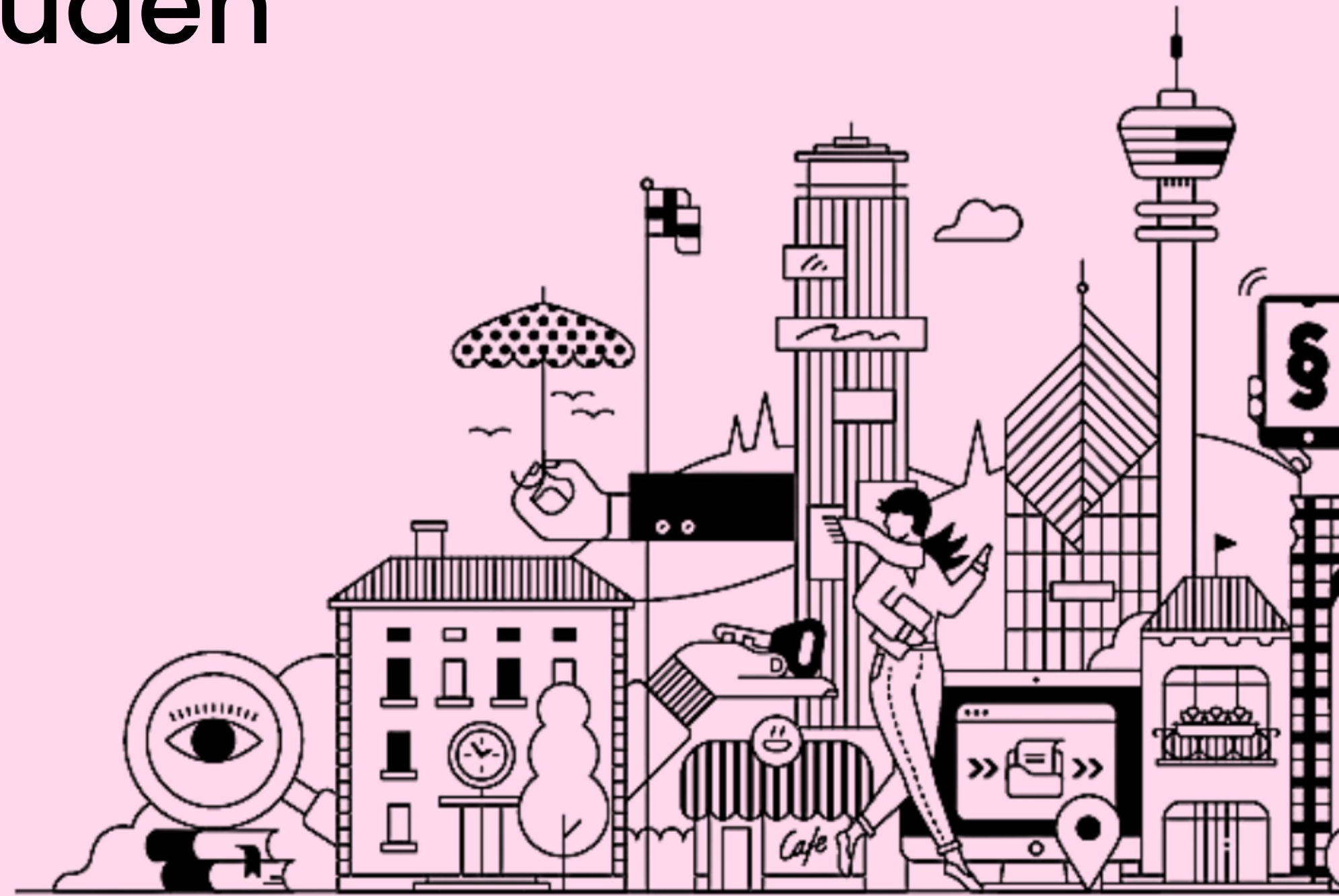

Kestävyyssraportointi: tausta, nykytila ja tulevaisuuden näkymät

Tuula Minkkinen
KHT, KRT, asiantuntija

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Sisältö

- Kestävyysraportoinnin tausta – mistä on kyse?
- Kestävyysraportoinnin keskeiset periaatteet ja soveltamisala
- Kestävyysraportoinnin tulevaisuus?

Kestävyyysraportoinnin tausta

Kestävyyssraportoinnin tausta

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

ovat joukko tavoitteita, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuoteen 2030 saakka (Agenda 2030).

Credit: UNFCCC

Kestävyyssraportointi osana EU:n kestävän rahoituksen ohjelmaa

EU:n vihreän kehityksen ohjelma (EU Green Deal)

EU:n kestävän rahoituksen ohjelma

EU-taksonomia
(tiedot sisällytettävä kestävyysraporteille)

Kestävyyssraportointi -direktiivi (CSRD)

Tiedonantovelvoiteasetus (SFDR)

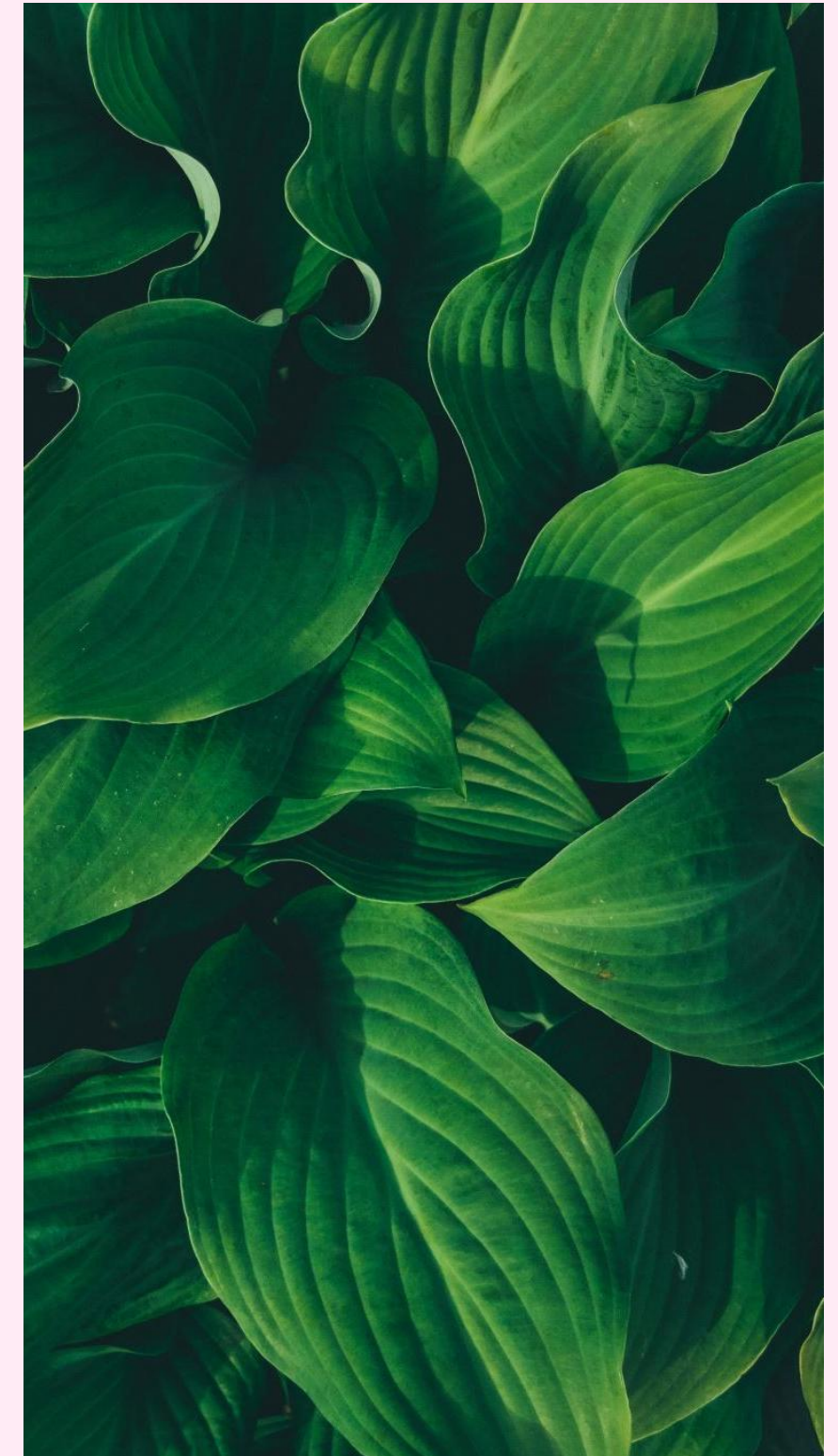
EU:n vihreät joukkolainat (Green Bond Regulation)

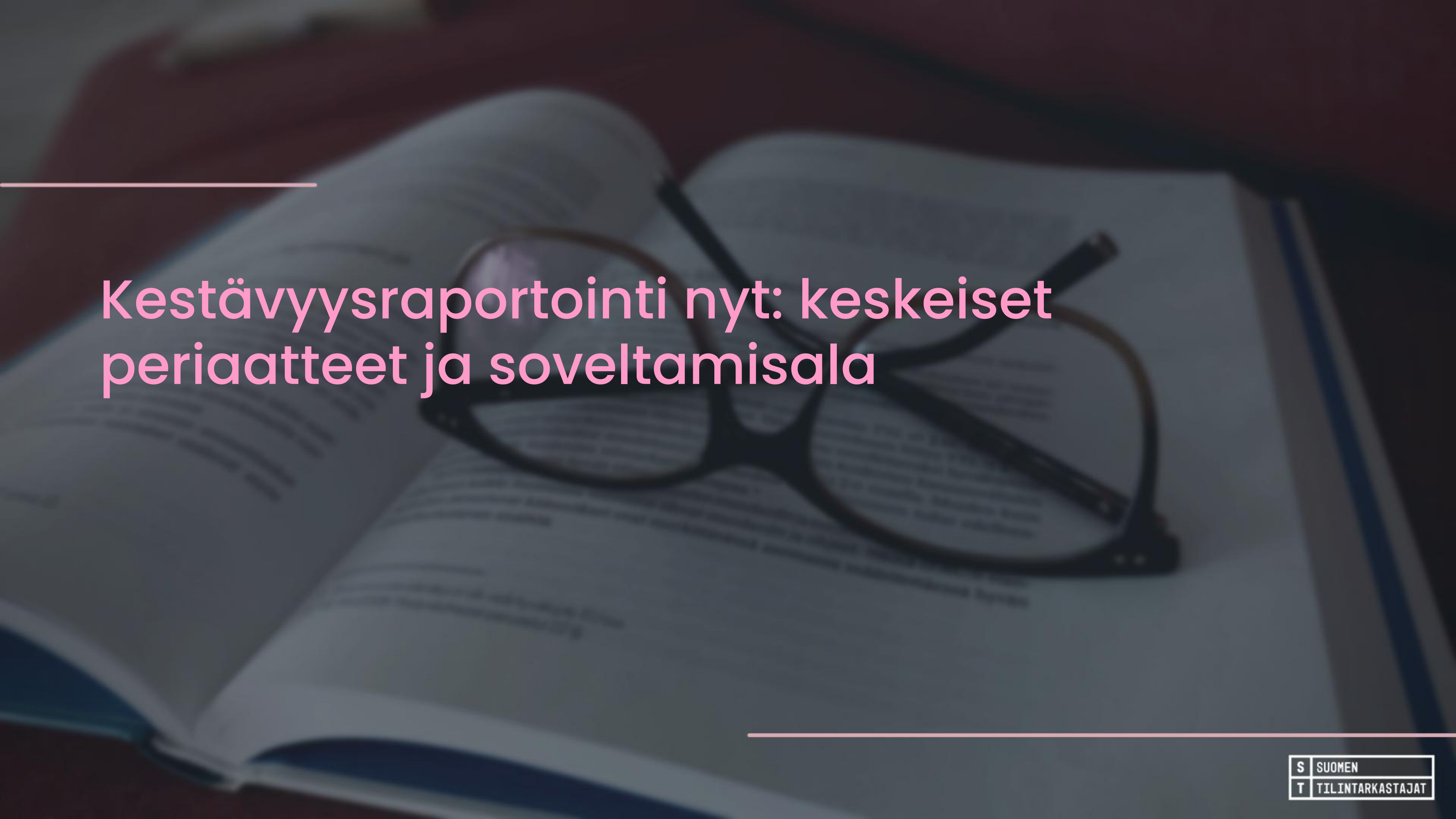
**Yritysvastuudirektiivi
(Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD)**

Green Claims-direktiivi

Mitä kestävyysraportointisääntelyllä tavoiteltiin?

- Aikaisemmalla vapaaehtoisella raportoinnilla ei saavutettu tarvittavaa **kestävyyskehitystä**
- **Sidosryhmien** kasvaneisiin tarpeisiin vastaaminen
- Vertailukelpoisuus ja läpinäkyvyys
- Johdonmukaisuus
- Luotettavuus

Kestävyyssraportointi nyt: keskeiset periaatteet ja soveltamisala

Kestävyyysraportoinnin keskeiset periaatteet

**Kestävyyysraportointi
lakisääteistä raportointia**

**Kestävyystiedot
tilinpäätösinformaation
rinnalle, johdonmukaisuus**

**Raportointi omana osionaan,
yhtenä kokonaisuutena
toimintakertomuksessa**

Hallituksen vastuu kasvaa

Pakollinen varmennus

**Raportoinnin
viitekehyksenä CSRD:n
perusperiaatteet**

- Tiedon laatuvaatimukset
- Kaksinkertainen olennaisuus
- Raportoinnin rajat, arvoketju
 - Raportoinnin aikahorisontit
- Huolellisuusvelvoite

Kestävyyssraportoinnin soveltamisala

Raportoinnin aikataulu	Raportointivelvolliset
1. aalto - 1.1.2024 tai sen jälkeen alkava tilikausi	Yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joiden palveluksessa on keskimäärin yli 500 työntekijää (eli yhtiöt, jotka kuuluivat aiemmin KPL 3 a luvussa määritellyn muiden kuin taloudellisten tietojen selvityksen antamisen piiriin)
2. aalto - 1.1.2025 ⁷ tai sen jälkeen alkava tilikausi	Kaikki pörssinoteeratut ja listaamattomat suuryritykset. Kirjanpitolaissa suuryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: 1) taseen loppusumma 25 miljoonaa euroa 2) liikevaihto 50 miljoonaa euroa 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä.
3. aalto - 1.1.2026 ⁸ tai sen jälkeen alkava tilikausi	Listatut pienet ja keskisuuret yritykset, pienet ja rakenteeltaan yksinkertaiset luottolaitokset sekä vakuutusalan kytkösyrietykset. Näiden yritysten on mahdollista siirtää raportointia vuodesta 2028 alkaen, mutta toimintakertomuksessa on tällöin ilmoitettava syy aikataulusta poikkeamiselle.
4. aalto - 1.1.2028 tai sen jälkeen alkava tilikausi	Euroopan unionin ulkopuoliset yhtiöt, joiden liikevaihto EU:ssa on yli 150 miljoonaa euroa, ja joilla on EU:ssa vähintään yksi suuri tai listattu tytäryhtiö, tai kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on vähintään 40 miljoonaa euroa.

Kestävyyssraportoinnin kriteeristö

CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive – Kestävyyssraportointidirektiivi

Pieniä ja keskisuuria listayrityksiä koskeva standardi (LSME) – luonnos olemassa

Vapaaehtoinen standardi pk-yrityksille (VSME) – lopullinen standardi julkaistu

Toimialakohtaiset standardit – ei vielä olemassa

Kestävyyssraportoinnin varmentamisen tausta

Varmentamisen raamit sisältyvät **tilintarkastuslakiin**, jossa on säädetty muun muassa

– Mikä on **varmentamisen kohde**:

”Tässä laissa tarkoitetun kestävyysraportointivarmennuksen kohteena ovat ne toimintakertomukseen sisältyvät tiedot, jotka kestävyysraportointiyritys on esittänyt kestävyysraporttinaan.”

– Varmentamisessa noudatettava **viitekehys**:

” Kestävyysraportointivarmentamisessa on noudatettava kestävyysvarmennusstandardeja, jotka komissio on hyväksynyt...”

– Mistä varmentajan tulee **lausua**:

” Varmennuskertomuksessa on annettava lausunto siitä, **noudatetaanko** kestävyysraportissa...”

– Lausunnossa annettava **varmuuden taso**:

”...lausunto esitetään ainakin rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä...”

**Suomen Tilintarkastajat ry:n
Kestävyysraportoinnin varmennus
suositus**

<https://tilintarkastajat.fi/suositukses/kestavyysraportoinnin-varmennus/>

Miten kestävyysraportoinnin varmennus eroaa tilintarkastuksesta?

	Rajoitettu varmuus – kestävyysraportoinnin varmennus	Kohtuullinen varmuus – tilintarkastus
Kohde	Kestävyysraportti – vaatimusten noudattaminen	Kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto – oikea ja riittävä kuva
Raportin käyttäjät	Käyttäjäjoukko hyvin laaja, kokemus ja osaaminen vaihteleva	Käyttäjäjoukko vakiintunut, kokemus ja osaaminen vahvaa
Tavoite	Riski olennaisesta virheestä kestävyysraportissa saadaan alennettua hyväksyttävälle tasolle. Riski virheestä on kuitenkin suurempi kuin kohtuullisessa varmuudessa.	Riski olennaisesta virheestä kestävyysraportissa saadaan alennettua hyväksyttävän alhaiseksi .
Toimenpiteet	Varmennustoimenpiteiden määrä on pienempi kuin kohtuullisessa varmuudessa: ymmärretään tiedonkeruuprosessi, tehdään kyselyjä, analyttisiä toimenpiteitä, havainnointia.	Samat kuin rajoitetussa varmuudessa, ja lisäksi toimenpiteiden kohteena sisäinen valvonta ja kontrollit, sekä tehdään muita varmennustoimenpiteitä.
Johtopäätös	Muoto negatiivinen: onko tietoon tullut seikkoja, joka indikoisi , että kestävyysraportissa on olennainen virhe	Muoto positiivinen: tehtyjen toimenpiteiden perusteella kestävyysraportissa ei ole olennaista virhettä

Alustavia tuloksia kestävyysraportoinnista

Ensimmäiset kestävyysraportit laadittiin lyhyellä aikajänteellä, raportointiin liittyi paljon avoimia kysymyksiä ja tulkintaa

Lainsäädäntöä, ohjeistusta ja materiaalia paljon ja (ainakin osin) vaikeaselkoista

Raportoinnin pohjana olevien tietojen hankinta haastavaa, tiedon laatuvaatimukset korkeat

Raporteissa ja olennaisissa aiheissa paljon eroavaisuuksia

Yleisimmät olennaiset standardit E1, S1 ja G1

DMA todettu hyödylliseksi – kannattaa tehdä, vaikka ei raportoisi

Ensimmäisen aallon yritysten raportointivalmius korkea

Varmennuskertomusten lausunnot vakioimuotoisia

Varmennuskertomuksissa kappale ”Muu seikka”

Kestävyyssraportoinnin tulevaisuus?

7.4.2025

Omnibus-ehdotus

- Direktiivi- ja asetusehdotusten **tavoitteena** on:
 - keventää hallinnollista taakkaa;
 - parantaa eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä;
 - tehdä kestävyysraportoinnista helpommin lähestyttävää ja tehokkaampaa (CSRD);
 - yksinkertaistaa yritysvastuudirektiivin huolellisuusvelvoitteita vastuullisten liiketoimintakäytäntöjen tueksi (CSDDD);
 - yksinkertaistaa ja tehostaa hiilirajamekanismia (CBAM);
 - lisäksi EU-taksonomiatietojen raportointiin kevennyksiä (EU-taksonomia)
 - Kts. **Omnibus-ehdotuksen sisältö** EU-komission sivulta [Omnibus I – European Commission](#)

Selkeät **tiivistykset** ehdotetuista muutoksista esim. Accountancy European sivuilla:

- [Omnibus explained: key changes to CSRD](#) (sis. myös EU-taksonomian)
- [Omnibus explained: key changes to CSDDD](#)
- [Omnibus explained: key changes to sustainability reporting standards](#)
- [Omnibus explained: key changes to CBAM](#)

Omnibus-ehdotus – CSRD raportointivelvollisuus – uusi aikataulu

	Raportointivelvollisuus (*)	Aikaisempi sääntely	Uusi sääntely – "Stop the Clock" – lykkäys – hyväksytty 3.4.2025
1. aalto	Isot PIE-yhteisöt, yli 500 työntekijää	Kestävyysraportointi FY 2024 alkaen	Raportointi jatkuu
2. aalto	Suuryritykset	Kestävyysraportointi FY 2025 alkaen	Kestävyysraportointi FY 2027 alkaen
3. aalto	Listatut pk-yritykset	Kestävyysraportointi FY 2026 alkaen, mahdollisuus siirtää raportointi FY 2028, jos syy kerrotaan	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen
4. aalto	EU:n ulkopuoliset yritykset, jos konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto yli 150 miljoonaa euroa, ja • suuri tai listattu tytäryritys EU:n alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen

Sustainability and due diligence: MEPs agree to delay application of new rules | News | European Parliament

*) kts. Tarkemmat kuvaukset raportointivelvollisista yrityksistä kalvolta 15

Omnibus-ehdotus – CSRD

raportointivelvollisuus – uusi aikataulu

	Raportointivelvollisuus	Aikaisempi sääntely	Uusi sääntely – "Stop the Clock" – lykkäys – hyväksytty 3.4.2025
1. aalto	Isot PIE-yhteisöt, yli 500 työntekijää	Kestävyysraportointi FY 2024 alkaen	Raportointi jatkuu
2. aalto	Suuryritykset		
3. aalto	Listatut pk-yritykset		
4. aalto	EU:n ulkopuoliset yritykset, joiden konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa, ja • suuri tai listattu tytäryhtiö EU-alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa		

Mitä tapahtuu seuraavaksi?

- EU:n komissio, parlamentti ja neuvosto käynnistävät ns. trilogi-neuvottelut, jossa hyväksytään direktiivimuutoksen teksti
- Direktiivimuutos julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä
 - EU-valtiot implementoivat direktiivin omaan lainsäädäntöönsä

Omnibus-ehdotus – CSRD soveltamisala – raportointivelvollisuus

	Raportointivelvollisuus nyt	Raportointivelvollisuus – ehdotus	Raportointivelvollisuuteen liittyvät muut ehdotukset
1. aalto	Isot PIE-yhteisöt, yli 500 työntekijää	Isot PIE-yhteisöt, yli 1000 työntekijää	Raportointi jatkuu uudistettujen ESRS-standardien mukaan
		Isot PIE-yhteisöt, 500 -1000 työntekijää	Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajaus VSME-standardiin.
2. aalto	Suuryritykset (kirjanpitolain mukainen määritelmä)	Suuryritykset, yli 1000 työntekijää (*)	Raportointi FY 2027 alkaen uudistettujen ESRS-standardien mukaan
		Suuryritykset, maksimissaan 1000 työntekijää (*)	Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajaus VSME-standardiin.
3. aalto	Listatut pk-yritykset	Listatut pk-yritykset	Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajaus VSME-standardiin.
4. aalto	Kestävyysraportointi konsernista Non-EU ESRS-standardin mukaan, jos konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto yli 150 miljoonaa euroa, ja • suuri tai listattu tytäryritys EU:n alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa	Kestävyysraportointi konsernista Non-EU ESRS-standardin mukaan, jos konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto yli 450 miljoonaa euroa, ja • suuri tai listattu tytäryritys EU:n alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa	

*) ja liikevaihto 50Meur tai tase 25Meur

Omnibus-ehdotus – CSRD soveltamisala

	Raportointivelvollisuus	Aikaisempi sääntely	Uusi sääntely – "Stop the Clock" – lykkäys – hyväksytty 3.4.2025	Raportointivelvollisuuteen liittyvät muut ehdotukset
1. aalto	Isot PIE-yhteisöt, yli 1000 työntekijää	Kestävyysraportointi FY 2024 alkaen	Raportointi jatkuu	Raportointi uudistettujen ESRS-standardien mukaan
	Isot PIE-yhteisöt, 500 –1000 työntekijää			Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajausta VSME-standardiin.
2. aalto	Suuryritykset, yli 1000 työntekijää (*)	Kestävyysraportointi FY 2025 alkaen	Kestävyysraportointi FY 2027 alkaen	Raportointi uudistettujen ESRS-standardien mukaan
	Suuryritykset, maksimissaan 1000 työntekijää (*)			Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajausta VSME-standardiin.
3. aalto	Listatut pk-yritykset	Kestävyysraportointi joko ESRS- tai LSME standardien mukaan FY 2026 alkaen (**)	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen	Ei enää raportointivelvollisuutta. Arvoketjutietojen rajausta VSME-standardiin.
4. aalto	Kestävyysraportointi konsernista Non-EU ESRS-standardin mukaan, jos konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto yli 150 miljoonaa euroa, ja • suuri tai listattu tytäryritys EU:n alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen	Kestävyysraportointi FY 2028 alkaen	Kestävyysraportointi konsernista Non-EU ESRS-standardin mukaan, jos konsernilla on: • EU-alueen liikevaihto yli 450 miljoonaa euroa, ja • suuri tytäryritys EU:n alueella, tai • kiinteä toimipaikka/sivuliike, jonka liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa

*) liikevaihto 50Meur tai tase 25Meur
**) mahdollisuus siirtää raportointi FY 2028, jos syy kerrotaan

Omnibus-ehdotus – CSRD/ ESRS sisältö

	Nykyiset vaatimukset	Omnibus-ehdotus
ESRS-standardit	Yhteensä 12 standardia, kaksi pakollisia kaikille, muut kaksinkertaisen olennaisuusarvion kautta	Standardien sisältöön muutoksia, mm. vähemmän tietopisteitä, fokus kvantitatiiviseen dataan, tietopisteet vapaaehtoisia
Toimialakohtainen raportointi	Pakolliset toimialakohtaiset standardit (tulossa)	Toimialakohtaisista standardeista luovutaan
Pk-yritysten standardit	Vapaaehtoiset VSME-standardit, eivät osa lakisääteistä raportointia	Nykyinen VSME (päivitettynä?) osaksi lakisääteistä raportointia
	Listattujen pk-yritysten standardi, vapaaehtoinen soveltaminen (lopullista standardia ei vielä olemassa)	LSME-standardista luovutaan

Omnibus-ehdotus – CSRD/ ESRS sisältö

	Nykyiset vaatimukset	Omnibus-ehdotus
Arvoketjuun liittyvä raportointi	Raportointivelvollisten yritysten hankittava tietoa arvoketjustaan	Arvoketjusta hankittavan tiedon rajaaminen VSME-standardin vaatimuksiin
Kaksinkertainen olennaisuusarviointi (DMA)	Tulee toteuttaa	Tulee toteuttaa
EU-taksonomiaraportointi	Tulee raportoida	Vapaaehtoinen raportointi, jos liikevaihto alle 450 miljoonaa euroa (huom. myös muita muutosehdotuksia)
Varmennus	Rajoitettu varmuustaso, tavoitteena siirtyä kohtuulliseen varmuustasoon	Vain rajoitettu varmuustaso
	EU-komission hyväksymät varmennusstandardit viimeistään 2026	Varmennusohjeet (" <i>targeted assurance guidelines</i> ") 2026 mennessä, EU-komission hyväksymille varmennusstandardeille ei aikataulua

Mitä tapahtuu seuraavaksi?

- Omnibus-ehdotukset etenevät EU:n lainsäädäntöprosessissa erilaista vauhtia
 - Kahden vuoden lykkäyksestä on äänestetty ja se tulee myös kansallisesti voimaan lähikuukausina
 - Henkilöstökriteerin nouseminen ehdotettuun 1000 työntekijään ei ole selvä → keskeinen neuvottelujen kohde
 - Sisällölliset muutokset arviolta aikaisintaan korkeintaan loppuvuodesta 2025, ehkä vasta 2026
 - ❖ yksinkertaistamista tn. tulee, mutta sisältö jää nähtäväksi
 - ❖ VSME-standardia myös arvosteltu liian kevyeksi

EU:n lainsäädännön
hyväksyminen –
Euroopan komissio

Mitä yritysten kannattaa huomioda?

Listayhtiöltä odotetaan kestävyysliittävien konkreettisten tavoitteiden asettamista ja niistä raportointia

Varmennettua, luotettavaa, laadukasta tietoa tarvitaan jatkossakin

Lopuksi

“Yritysten kannattaa keskittyä varmistamaan, että sisäiset prosessit ja menettelytavat ovat oikeat. Olemme muutosmatkalla, ja tärkeintä ei ole täydellinen raportti vaan se, että kehitymme – ja toimintamme olisi jatkossa entistä kestävämmällä pohjalla.”

ST-Akatemian ESG-kokonaisuus

Ratkaisut
vastuullisuuteen ja
raportointiin.

ESG-R YRITYSVALMENNUS

ESG-PK YRITYSVALMENNUS

ESG-AKATEMIA

ESG-KOULUTUKSET

ESG-KIRJA

ESGPALVELU.FI

**ESG-VALMENNUS
TILINTARKASTAJILLE**

Kiitos!

Tuula Minkkinen
KHT, KRT, asiantuntija
Suomen Tilintarkastajat ry

tuula.minkkinen@tilintarkastajat.fi

